

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 pesseta; Un número, 5 céntims.—Surt à llum los divendres ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 pesseta trimestre; Extranjer, 2.—

LO PROCÉS DELS ANARQUISTAS DE CHICAGO

Harlan.

Waite, president.

Gray.

Bradley.

Blatchford.

Matthews.

Miller.

Membres del Tribunal Suprém que confirmá la sentència de mort.

LO POSSIBILISME

DEVANT LA CRISIS FRANCESA

Si'ns ficéssim una mica en la conducta dels oportunistes de l'altra part dels Pirineus...

La crisis presidencial francesa, aquesta crisis que honra tant a la Fransa per determinar-se ab verdadera unanimitat...

¿A qué obeheix aquesta unanimitat de conducta entre'l possibilisme espanyol i'l francés? Es ben senzill: al fals concepte que tenen dels drets del poble...

Los possibilistas, sostenedors en alt grau del principi d' autoritat, anteposant lo de llibertat, no son més que altres absolutistes...

La actual crisis francesa no pot ésser més clarament presentada. Un polític vividor, com tants d'altres, traïquejant ab creus d'honor...

Y no s'vinga fent argument de que la votació que va derrotar al ministeri francés, quina derrotada determina la crisis presidencial...

¿Sabia o deus saber Grevy las malifetas de son gendre y no hi posava remey? Donchs s'ha inutilitat per continuar president la República francesa...

Molt Sr. meu y amic: Lo diumenge passat, dia 20, tinguerem sermó fet pel regent del poble de Guabla...

Digué entre altres cosas que tenía molta por (com si ho presentis) que ls liberals un dia exterminarian lo clero...

Però avuy puja al cubell de la neteja, y entre altres disparats, diu que dubtava que hi hagués al mon dues poblacions més perversas y heretiques que Sant Celoni y Paris...

Vilanova y Geltrú 27 Novembre de 1887. Estimat amic: Referent a lo contingut en ma última carta, fecha 18 Octubre últim, respecte a aquell matrimoni qual marit se tornà beneyt...

sante aquest principi en lo benestar general dintre la més completa llibertat del individu.

Procuri la Fransa sortir d'aquesta crisis allunyant de las teorías possibilistas, y son pervindre será de la Libertat.

Mes si desgraciadament los intrigants oportunistas logran imposar escalant lo poder en qualsevol forma, la Fransa tornarà a dias veromnyosos d'hipòcrita absolutisme...

CARTAS DE FORA

Sr. Director de La TRAMONTANA.

Tarragona 26 de Novembre de 1887.

Molt senyor meu y estimat correligionari: A fi de fer conèixer fins abont arriba la baba verinosa de certs capelluts que's passejan sense bossal pels carrers d'aquesta ciutat...

Los nens que assisteixen a la escola laica que ab tan empenyo com abnegació sosté la societat La Ilustració obrera, anavan formats, com sempre, vers a la escola, quan un dels nens, que ab prou feynas conta set anys, s'acostà a un ruch negre...

¿Que tal...? va ferse digne l'envotant de... lo que son? La culpa la té l'Ajuntament de no manar partir la estrignina també entre certa casta.

Si'l pare d'aquella ignocenta criatura s'hagués trobat en l'acte de l'azaanya y portat per son natural ira hagues fet entendre al valent mossent com deu portarse y lo que deu fer, ab arguments lògics y contundents...

Bon modo de predicar la humilitat, y valentes rahons pera captarse las simpatias.—L. C.

Sant Celoni 27 Novembre de 1886.

Molt Sr. meu y amic: Lo diumenge passat, dia 20, tinguerem sermó fet pel regent del poble de Guabla, que dista d'aquesta vila una hora.

Digué entre altres cosas que tenía molta por (com si ho presentis) que ls liberals un dia exterminarian lo clero, a lo que contestà una veu de la iglesia:—D' això tens por.—Y aquí's va acabà'l sermó.

Però avuy puja al cubell de la neteja, y entre altres disparats, diu que dubtava que hi hagués al mon dues poblacions més perversas y heretiques que Sant Celoni y Paris; aquí perquè'ns deixem perdre las professions, y alla no sé per què diantre va dir. Després contestà al de la interrupció del altre dia dihent que com a home l'irmia, però com a sacerdot no, y que l'facultava pera contestarli sempre que vulgués dintre de la iglesia.

Joan Jacas

Vilanova y Geltrú 27 Novembre de 1887. Estimat amic: Referent a lo contingut en ma última carta, fecha 18 Octubre últim, respecte a aquell matrimoni qual marit se tornà beneyt, dich, catòlic, al pas que sa muller se guix-seu conseqüent llure-pensadora, y de

lo que li vareig dir li faria cinch cèntims si alguna cosa de nou ocorregués, ha donat per resultat que no li ha valgut a la conseqüent muller burlar las ordres del alcalde portant la criatura fora de la població...

Ata be; los catòlics d'aquesta vila, contant tal vegada ab la promesa de cert personatge, de que per tot lo dia 30 la criatura estaria en poder de son pare, ja pregonavan per tots los ambits de la població que farien una gran manifestació carcuda celebrant lo bateig de dita criatura...

Però com no ho portaren en secret, resultà que la via de dita criatura, en vista de que no pogué evitar que la remullessen, se n'anà a buscarla a Sabadell, punt de sa residencia, y allí la feu batejar per un rector de dita població, quedant los catòlics de Vilanova ab un pam de nas, y llibrante la familia libre-pensadora y ls exàmens laics d'un insult carlistaburrial.

Res més per avuy; servidor de vostè.—R. R.

LA MEVA AYMADA

A NON DISTINGIT AMICH JOSEPH PIQUAS

T'estranyas, amic Pepet, de que jo sigui tan fret, sent tan jove, ab las minyonas; Ombres aixeny y quans des donas he entegut tan poch d'afect.

Y no obstant d'això, aixis es. Cap noya per mi fa'l pes; en totas hi trobo faltes, primas, grossas, baixas, altes, si'l una'n té, l'altra més.

La compassiva rialleta comprènch, com tu que t'has fetu, pués encicla ab atenció solament una atenció.

Te vall fer en dos plomadas, encara que nial donadas, lo retrato del amor que habita dins de mon cor...

En sonella montanyesa d'encantada bellesa, d'obscura y bella figura, de modesta es castoria, y pura, cum la parvula.

No voléix encopete de ni cap jove l'he adonada; es modesta, es laboriosa, es fresca com una rosa y hermosa com una arbuta.

En sa món llur ran, que ella ostenta, d'oliver, símbol de pau; es enjorreta apoyada en sobre un nivell, ab que intenta representar la feusitat; son camí es la Libertat; lo seu diuich d'he ciencia, es religió la conciencia, sa te la fraternitat.

Es la dea de la riguros, es l'aspe de la vida, y en son llure adolescent de del llure presentment la perfecció y la pureza. La seva patria es lo mon, de la justicia es lo just, ab l'agra de la seva historia, la honrada de la seva historia, lley y virtut també ho son.

de florir, luego después
muero frío; ¿seba qui est?
La República Social.

Sabent qui es mon amor,
¿eres possible que t' meu car
puga dar may a ningú?
No, massa que comprato tu
l' inmensa que es aquest tresor.

A. Pla y F.

En los mateixos moments d' entrar aquest
número en premsa, s' estava obrint lo galliner
nacional.

De modo, que aviat sentirém cantar los galli
y picarse las crestas, per divertiment del públic
espanyol, que es lo qui sempre paga la
festa.

Las majorias y las minorias de las Cortes
s' han reunit para acordar *fer veure que fan*
alguna cosa.

Minorias — La republicana vol emprendre
una campanya de moralitat administrativa. Ob-
jecte molt lloable si s' fessense respectar ni una
mosca gubernamental; panys calents i aygua
poll ansat pel camí de sempre.

Los conservadors prometen fer felis al país,
després de prou haverli demostrat que no més
li saben portar desgracias.

Majoria — La cansó del enfadós. En Sagas-
ta 'ns ha contat que l' ensá que ell governa tot
ya tan bé. Ja ho crech... ¡guaiante per casa
teva!

En Martos hi ha fet de según anunciar la
felicitat a doxo.

Los galans de llansa d' aquesta funció també
quedaren llubits en sos papers de picament de
mans y caparrada.

Vamos, empaig de felicitat.
Si no fossin aquestos pillos d' obxers que
perque s' moren de gana, casi may están con-
tents.

Espanya fora una bassa d' oil.

Diuenje passat feu dos anys de la mort de
D. Alfons XII.

En los funerals a compte de la nació que per
cada aniversari se fan a Madrid, aquest any se
predicà la pietat del citat rey, y dihent lo re-
presentant del Esperit Sant que a las més grans
olensas y agravis contestava ab lo perdó.

Y efectivamente.
Recordant son glorios regnat, se 'ns scudeix
que cap polítich sentenciá a mort (Santo Do-
mingo de la Calzada y Santa Coloma de Far-
nés) fou indultat de tal pena, com tampoch los
aspirants a regidorias Oliva y Otero.

A tots los que l' ofengueren gayre directa-
ment, se 'ns mata.

Comprech cristianament aquest medi de
perdonar.

Tot era per enviarlos prompte a la gloria.

Los reformistas, a fi de fer meritis monár-
quichs para alcanzar lo poder, lo dia de la mort
de D. Alfons pagaren totes las missas que en
gras se pogueren dir a la catedral de Madrid.

Ja veig com la monarquia, agrahida a tal
manifestació, otorga al partit reformista lo po-
der en la mateixa forma.

Fentli dir de missa.

Lo goberen acenúa actualment las promesas
de cumplir sus compromisos de reformas polí-
ticas.

Exactament igual que fa un deudor, que
començava a pagar més promet a acreedor
pagarlo.

Y así se pasa la vida
y así se vive la muerte.

Fa pocs dies que al camp de la Bota rebentà
un cartutxo d' artilleria fent exercicis de foc
y quedaren mat ferits alguns soldats.

Y cum s' acostava Santa Bárbara, a qui tots

los anys feya l' cos d' artilleria estacionat a
Barcelona unas funciones d' iglesia que costava
bastants quartos, la oficialitat ha acordat
suprimir aquest any las funciones. A Santa Bár-
bara y repartir entre 'ls ferits los quartos que
haurian costat las inútils castatellas místicas.

¡Vet aquí una de las pocas veces que tinch
motiu para aplaudir de debó als militares.

Los posibilistas francesos, juntats ab los
monarquichs, se proponen votar a Mr. Ferry
per president de la República.

¡Lo sele oportunista francés president de la
República! (Quin encarni al país liberal!)

Lo negociant de las empresas del Tonkin y
Tunis, lo criat de Bismark, lo defensor de las
autoritats en tot y per tot, ¡elevat a la primera
jerarquia de Fransa!

Es precís que 'ls liberals francesos s' hagin
begut l' enteniment para consentir tal desgracia.

Se diu que 'l poble de París promet agafar
las armas y proclamar la *Commune* si s' elegix
president a Ferry.

Será lo millor que podrá fer.

Donar prompte y be la darrera batalla a la
monarquia.

Un germá de Ferry resulta directament com-
plicat ab l' assumpto de las condecoracions.

La immoralitat d' un gendre ha fet caure a
Grevy.

¡Y ab la immoralitat d' un germá podría pu-
jar Ferry!

De tot son capassos los posibilistas.

Han tingut a Fransa lo bon sentit de no
acceptar cap candidatura de general para presi-
dent de la República.

Aquesta discreta resolució se deu en primer
lloch als radicals, que tenint son casi ídol ab
lo general Boulanger, han sigut los primers en
descartarlo de ser candidat a la presidencia de
la República, para donar exemple.

Y tal acte ha tirat a recó la candidatura con-
servadora del general Süssler.

¡Sempre 'ls demagogos radicales donant exem-
ple de cordura als conservadors tractante de
satisfar ambicions personals!

La Campana de Gracia, cremant en son de-
rreter número un cartucho en favor del posibilis-
tisme, a quina defensa no s' dedica més que
de lluny a lluny, anatematiza als radicales de Fransa
per provocar la dimissió de Mr. Grevy, y
arriba a dirlos la llassó del porch porque no
s' emmotillan a acosar lo cap devant de las con-
veniencias reaccionarias de certs gobernants
francesos.

Per La Campana resulta criminal desem-
brassarse d' un president que tolerava, si no
afavoria, los negocios bruts de son gendre a costa
de la nació. La Campana sembla que creu
que bastan passats serveys a una causa para
dispensar actuals agravis. La Campana, que
tantas veces fa ab lo cap lo que desfa ab la
cúa, en un mateix número aplaudeix lo pro-
cessament del gendre y anatematiza que s' obli-
gui a presentar la dimissió al sogre, quan tot
obeheix a la mateixa causa, encadenantse pre-
cisament l' una cosa ab l' altre.

Mes no ho tenim d' extranyer. Com La Cam-
pana, encara que no més que a intermitencias,
pel compte que li treu, es posibilista, no s' pot
escapar en moments donats dels efectes de las
perniciosas doctrinas del absolutisme ilustrat,
que altre cosa no es lo possibilisme, que pro-
fessa a ratos.

Si la seva vanitat li permetés, prou li dema-
nariem que 'ns expliqués son galimatias del
darrer número; mes com en materia de pole-
mics ja sabem per experiencia que sempre La
Campana de Gracia fa l' sort, no tenim ab ella
semblant pretensió.

Nox basta ab fer constar sas contradiccions y
sa política d' estira y arrossa en la escola li-
beral.

Lo cartucho *Bram de la Patria* s' alaba y s'
dona per satisfet d' haver enganoyat a varios re-
publicans ab la publicació d' un libre carli
que portava per títol *Ramillete de flores republi-
cánicas*, fent que aquestos lo comprassin en-
ganoyats pel nom.

Lo que son los carlins.
Aquesta acció que avergonviria a qui po-
gues gastar vergonya, los carlins la tenen per
una gloria.

¡Vaya una barra! Alabar de donar gat per
llebra. ¡Bona moralitat! professa la carcerualia!

Pero ja se 's pot dispensar.

Sols aixís, disfressantho de liberal y enga-
nyat al públich, poden donar sortida al seu gé-
nero averiat.

També *Lo Bram de la Patria*, fent veure
que fa algo, copia prop d' una plana de noms
de masons d' a questa ciutat, copiantho del *Bul-
letí* de la masoneria regional catalana.

Pero homes, ¡tant vos costa de fer l' original
y tant pocs recursos teniu que heu de recorre-
re a omplir las columnas d' un periódich cató-
lich ab tants y tans noms d' betetjes condem-
nats!

¡Valgam Sant Gos y l' Roch!

Si no os curteu d' aquesta peste llanuda esteu
perduts.

¡Que es prou aixó de las reformas militares!
Clavan cada disgust al goberen que canta l'
credo.

En aixó si que no logran entendres.

Si la costés tant d' entendres para escorzar
al país, guapo.

¡No 'ns aumentarian tan depressa los impos-
tos y las contribuciones!

A Palomeque, poble de la provincia de To-
ledo, acaban de fer elecciones per quarta veg-
ada a fi de elegir Ajuntament.

Y res, los vehins tan trempats, no ho han
emes ni un sol vot.

Per quinta vegada la *Gaceta de Madrid* con-
vocan las elecciones de Palomeque, y disposa
que si aquest cop tampoch va ningú a votar,
que 'l goberen fassi 'ls regidors.

Resultat lo mateix: votant ó no votant, lo
goberen s' ho arreglará a son gust.

Los palomequins potser pensaven aixís esca-
par d' autoritats, pero ca.

A Madrid se 'n fabrica para embafar a tot-
hom.

FAULA
Cantant, cantent, anava dalt d' un ruc,
per un camí movent de granat roch,
un vell ferrer, que era senyor poch,
vera a la armita que hi ha al bell mitj del bosch.
Cami avall un llanyater feixuch,
treignant, tirant, un asperro noch,
anava gotejant suhor calduch,
com la olla que sobria demunt del foc.
Quan avia prop, digut lo ferrer loch,
parant lo camí, al llanyater feixuch:
—Mestre, feu-vos aquí ab vos mes noch,—
y el sacre cogut de dalt del ruc.
S' exclamà l' ferrer, y al llanyat un gemoch
l' altre diu:—¡Diu l' asch!— ¡no puch!

EPÍGRAMAS
—Que ab com va, anoyr Cabe,
lo marit de Santa Anna!
—Avuy t' ho trobat, y anava,
en moliques de canya.

—Pots deixar-me deu rals, Blay!
—Sols se poten cinch, Ronda.
—¡Déixame cinch, així rey,
així me 'n deuria cinch més.

La companya de cal Rave
ahir parlava ab l' Aleix,
y segons me li explicava,
ja ja molta entre que servia.

En poch que la Reparde
s' es casada ab el Quimet,
y ara diu molt estreçada,
que t' que ell li fa sant casade
encar may li haves fet.

Què ha passat à la societat de llusos (dicht de llusos, de Sant Martí de Provensals)?
 Es veritat que 'l president no ha volgut ensenyar los compis à alguns dels associats que 'ls demanavan, y que escamantse ab tal motiu, en aquell remat místich ha entrat un campí qui pugui que no hi valen indulgencias?
 Fins los carcatólichs se civilisan.
 Prova n' es que las piadosas amagadas d' ou de que son objecte ja comensavan à sublevarlos.

En lo darrer correu de Filipinas han sortit de Barcelona quaranta quatre fardos de butillas.
 Com allí lo que 's necessita es llibertat è instrucció, se 'ls envian indulgencias.
 No pot ferho millor nostre lliberal govern... pera protegir als freres.

A Farque (Granada) ha mort de miseria una pobra dona, y 'l gori gori del poble no l' ha volgut enterrar en sagrat.
 Aplaudeixo al negre enfadillat.
 Morir de miseria no es morir catòlicament.
 Ho garantiss la casta de rectors grassos y satifets.

Gran noticia pels llegidors de LA TRAMONTANA.
 Aviat se vendrán las butillas pera poder menjar carn (aquells que 'n tingan) los dias de dejuni catòlic.
 Y 'ls de dejuni forsat pel obrer que no té feyna, (ahont se dona la butlla)
 No valdria més que 's dongués carn à qui no té pera menjarne, que un permis que ningú 'l necessita!

Un rector de Santander s' ha negat à enterrar en sagrat à una dona pobra, perque no 's podiam pagar los gori-goris que tenian d' obrirli 'l forrellat del cel.
 Canó vella.
 Sempre aixó de la religió y la gloria s' ha pesat ab moneda.

Mossen Diguemho-axis, rector de Cornellà, y 'l segon comandant Nassari, estant que buian per tots los forats.
 No 'ls ha valgut organisar las beyatas contra la escola laica de la cooperativa Lo Porvenir, y menos contra la vetllada que 'l dissapte antepassat se donà pels alumnos y alumnas de dita escola en lo mateix endiablat local de la citada cooperativa.

Trenta vuyt noys y divuyt noyas llegiren traballs en aquella vetllada sobre la ensenyansa laica, deixant admirat al numerós auditori

que à pesar de la pluja havia acudit fent incapas lo hloch per tots los presents.
 Tai rabieta ha desarroltat aquesta vetllada al Sr. Diguemho-axis y al Sr. Nassari, que ara procuran per tots los medis fer guerra à la cooperativa, y fins tractan d' obligar al campaner à que tregui un fill que té empleat en aquella societat d' heretjes, que tant saben progressar sens anar à missa ni encomanarse à Deu.
 Si 'ls estanya-paellas místichs no troban millors arguments pera combatre la escola laica, poden tenir per segur que aquesta continuarà prenent increment, com fins ara, en proporció igual à la oposició dels ensotanats.

Per haver explicat prácticament à una hermosa nena, feligresa de diset anys, lo misteri de la Encarnació, ha sigut un capellà de Victoria salutet à garrotats seca pel pare de la mossa, sortintne 'l reverent ab lo cap plé de goteras.
 Podrà aquest procediment no estar gayre emmotllat à la llei, pero de fiso es lo més econòmic y eloqüent pera convence ensotanats ab reincidencia de sensualisme.
 Recomanem la recepta.

A Oviedo un ja!... cerdot ha confirmat ten santissimament à dos feligresos que no 's pogavan cops al pit al mitj d' una missa, que 'ls devots han acudit al jutjat pera que posi remey à tan reverendas caricias.
 ¡Infelissos! Ja 'ls planyo.
 Y no pel passat, sino per lo que 'ls vindrà.

Un ensotanat à Màlaga va intimar al mitj del carrer la rendició à una macarena garbosa, y 'l Ramench de la mossa sortí d' improvis y proporcionà al pater unas fregas à la esquena que ha tingut de cridar al manescal.
 Si no fossin los queibros, prou fora divertit fer de Tenorio-reverent.

XARADA
 La prima un animal es,
 consonant es la segona,
 per amidar lo hu tres,
 y 'l meu tor veurà que n' es
 un carrer de Barcelona.

J. MORBY

MUDANSA
 —Què ha passat, senyor Tota?
 —Que el tor caygué un rebot.
 —Y no 's va fer gens de mal!
 —No més se menegà un tor.

P. COLPE

GEROGLÍFICH

J. C.

SOLUCIONS
 È LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: — Ca-po-la.
 LOGOGRIFO NÚMÉRICO: — Bartomeu, Marmota, Terret, Berba, Mare, Mar, Tu, R.
 GEROGLÍFICH: — Manou es una vila.

Boques.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad

ANUNCIS

LA REVOLUCIÓ

poema en tres cants
 original de

J. LLUNAS

Folleto de 32 planas, ilustrat per lo distingit dibuixant Manel Moliné, elegantment imprès en paper satinat y ab una magnífica cuberta de color.

Preu DOS rals

DE SALLENT À IGUALADA
 Y VICE-VERSA

VIAJIE MISTERIOS D' UN PASTOR Y UNA DONZELLA
 ILUSTRAT AB CARICATURAS

Preu UN ral

Se ven à Barcelona en los kioscos de la Rambla y à fora en casa dels corresponals de LA TRAMONTANA.—Enviand directament l' import à nostra Administració, també 's remet en exemplars sueltos pel correu.

25 per 100 de rebaixa als corresponals.

ALMANACH DE LA TRAMONTANA

per l' any 1888

POLÍTICH, SATÍRICH Y HUMORÍSTICH
 AB UN

CALENDARI LLIBERAL

dels grans homes y dels grans aconteixements, caudal inmens de datos cronològichs referents à la historia, à las ciencias y à las arts, útil à tots los lliure-pensadors que no vulgan batejar à sos fills, honrantlos ab los noms dels obrers de la civilisació y no ab los dels fanàtics enemichs del Progrés.

CONSTA l' ALMANACH de LA TRAMONTANA de 24 grans planas en fòleo, à duas columnas, plé de traballs literaris en consonancia ab las idees del periòdich, è ilustrat ab gran número de caricaturas y altres dibuixos deguts tots à la ploma de bons artistes.

MATERIAS QUE CONTÉ

TEXT.—Seció astronòmica.—Observacions atmosfèriques.—Crònica religiosa.—Nostre calendari.—CALENDARI LLIBERAL.—Judici del temps.—'l Hipnotisme.—Los manaments de la ley de la Exposició universal de Barcelona en 1888.—L'ardes y 'l miraclo de la Mare de Deu.—Per una cédula.—Lo que va d' un any à l' altre.—Retallats de la gran comedia social.—Compte dels adubs d' una contraria.

Poesias.—Judici del any.—PENES, FIDEUS, ARRÉS.—Consequencias.—Acudit.—Veritats clericals.—Lo peccat.—À un obrer.—Llibertat.—Una petició. Qüestions de conductes.—À una bona.—L' anar à missa.—Los pelegrins.—Contrast.—Foch d' amor.—La llepada d' un Fivaller.—Flamench del Clot.
 Pensaments, semblances, acudits, qüestions, anècdotes, epigramas, epístols, cantarelles, etc.

GRABATS.—Portades.—Judici del temps.—Lo que es la política.—Las quatre estacions dels partits polítics.—Exposicions de Barcelona.—Ave Maria purissimal.—Qüestió d' ou.—Epístol al Odéon.—Escola maliciosa.—Treguera de bestia.—La llepada d' un Fivaller.—Anunci copiat del natural.

Preu UN ral

Se ven à Barcelona en los kioscos de la Rambla y demés punts de venta, y à fora en casa de tots los corresponals de LA TRAMONTANA.